

Програмові вимоги із навчальної дисципліни „ОСНОВИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ГАЛУЗІ ОСВІТИ ”

Тема 1. Трудові правовідносини: поняття і структура

Поняття трудових правовідносин. Структура трудових правовідносин.

Види трудових правовідносин. Поняття власне-трудових (індивідуально-трудових) та колективно-трудових правовідносин.

Учасники трудових правовідносин. Трудова правосуб'єктність учасників трудових відносин.

Суб'єкти трудових правовідносин. Співвідношення понять «суб'єкти трудового права» та «суб'єкти трудових правовідносин».

Працівник як суб'єкт трудових правовідносин. Правоздатність і дієздатність працівників. Повноваження трудового колективу.

Роботодавець як суб'єкт трудових правовідносин. Види роботодавців. Трудова правосуб'єктність роботодавців – фізичних осіб. Трудова правосуб'єктність юридичних осіб.

Профспілки як суб'єкт трудових правовідносин. Правосуб'єктність профспілок.

Державні органи як суб'єкти трудових правовідносин. Основні завдання державної інспекції з питань праці.

Об'єкт трудових правовідносин.

Зміст трудових правовідносин. Основні права і обов'язки його суб'єктів.

Підстави виникнення трудових правовідносин. Зміна трудових правовідносин. Підстави припинення трудових правовідносин.

Тема 2. Особливості трудового договору

Поняття трудового договору. Реалізація, шляхом укладення трудового договору, конституційного права на працю. Правове значення трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряд, доручення).

Трудовий договір як підстава виникнення трудових правовідносин. Гарантії при прийнятті на роботу. Гарантії при прийнятті на роботу неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей, інвалідів та інших категорій громадян.

Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Умови трудового договору, що визначаються сторонами. Необхідні і додаткові умови трудового договору. Умови, що передбачаються законодавством.

Форма трудового договору. Випадки, коли додержання письмової форми трудового договору є обов'язковим.

Порядок укладання трудового договору. Документи, що повинні бути поданими при укладанні трудового договору. Порядок оформлення трудового договору. Вибірковий і конкурсний порядок укладання трудового договору. Трудова книжка і порядок її оформлення при прийнятті на роботу.

Строки трудового договору. Укладення трудових договорів на невизначений строк, на строк, який визначають сторони, на час виконання певних робіт.

Види трудових договорів: договори, що укладаються в порядку організованого набору, для роботи в районах з особливими географічними і геологічними умовами та

умовами підвищеного ризику для здоров'я, за сумісництвом, на сезонну та тимчасові роботи та інші. Особливості тимчасового і сезонного трудового договору. Трудовий договір за суміщенням і сумісництвом, їх практичне застосування. Трудовий договір на спільних підприємствах, кооперативних і фермерських господарствах.

Випробування при прийнятті на роботу. Строки випробування. Результати випробування при прийнятті на роботу. Опрацювання результатів випробування.

Поняття переведення на іншу роботу і його відмінність від переміщення, відсторонення і звільнення. Види переведень на іншу роботу. Переведення на іншу постійну роботу. Зміна істотних умов праці. Тимчасові переведення на іншу роботу в разі виробничої потреби, для заміни відсутнього працівника, в разі простою, на вимогу працівника. Заборона переведення на некваліфіковані роботи.

Атестація та її значення, правові наслідки атестації. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи.

Підстави припинення трудового договору. Класифікація підстав припинення трудового договору. Порядок припинення трудового договору за угодою сторін, при закінченні строку трудового договору, при призові на військову службу, при переведенні працівника на іншу роботу, при відмові від переведення в іншу місцевість разом з підприємством, при направленні працівника за постановою суду до лікувально-трудоного профілакторію, при порушенні правил прийняття на роботу з підстав, передбачених контрактом.

Звільнення працівника за попередньою згодою первинної профспілкової організації і випадки звільнення без її згоди. Особливості звільнення працівників, які відбувають покарання без позбавлення волі. Юридичне значення згоди профспілкового комітету на звільнення працівників.

Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Попередження власника або уповноваженого ним органу про розірвання трудового договору. Розірвання строкового договору з ініціативи працівника. Спори про дострокове розірвання трудового договору.

Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Основні і додаткові підстави розірвання трудового договору. Зміни в організації виробництва та праці як підстава розірвання трудового договору.

Розірвання трудового договору на вимогу органів, які не є його стороною (за вимогою третіх осіб).

Переважає право на залишення на роботі при вивільненні працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці. Гарантії забезпечення права на працю вивільненим працівникам. Порядок вивільнення працівників, надання їм пільг і компенсацій. Порядок розірвання трудового договору, його оформлення та проведення розрахунку з працівником. Вихідна допомога (розмір і випадки виплати).

Правові наслідки незаконного звільнення з роботи. Правові гарантії при звільненні чи відстороненні працівника від роботи.

Тема 3. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Поняття зайнятості населення. Державна служба зайнятості. Структура державної служби зайнятості, її повноваження.

Порядок працевлаштування, його правові форми.

Поняття безробітного і його правовий статус.

Тема 4. Робочий час та час відпочинку педагогічних працівників.

Поняття робочого часу, значення та порядок встановлення. Його правове регулювання. Правові нормативи робочого часу. Поняття і види робочого тижня, робочої зміни і робочого дня. Нормальна і скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий день.

Графіки змінності роботи. Вахтовий метод організації робіт, його суть. Гнучкі графіки роботи. Поняття режиму і обліку робочого часу та порядок його встановлення. Початок і закінчення роботи. Поділ робочого дня на частини.

Ненормований режим праці. Поденний, потижневий і підсумковий облік робочого часу. Тривалість роботи напередодні святкових, вихідних і неробочих днів. Тривалість роботи в нічний час.

Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Чергування. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працюючих.

Поняття, види часу відпочинку. Значення правового регулювання часу відпочинку. Поняття та види щорічних відпусток. Право працівника на відпустку і гарантії його реалізації. Порядок надання щорічної основної відпустки. Види додаткових відпусток. Відпустки без збереження заробітної плати, порядок їх надання.

Тема 5. Оплата праці.

Поняття заробітної плати, її зміст та види. Правові методи правового регулювання заробітної плати. Державне регулювання заробітної плати. Договірне регулювання заробітної плати.

Нормування праці: норми виробітку, норми часу, норми обслуговування.

Порядок запровадження, заміни і перегляду норм праці. Структура заробітної плати: основна заробітна плата, інші заохочувальні і компенсаційні виплати.

Поняття і форми оплати праці. Відрядна і почасова форми оплати праці і порядок їх застосування.

Системи оплати праці. Відрядна система заробітної плати. Погодинна система оплати праці. Тарифна система оплати праці та її юридичне значення. Тарифна сітка. Схема посадових окладів. Бригадна форма організації та стимулювання праці. Особливості оплати праці при виконанні надурочних і нічних робіт, робіт у вихідні та святкові дні.

Оплата праці при відхиленні від умов роботи, передбачених тарифами.

Нормування праці та його види. Норми виробітку. Норми часу. Норми обслуговування. Норми чисельності. Нормоване завдання.

Системи преміювання та їх вплив на продуктивність та оплату праці.

Оплата праці та індексація прожиткового мінімуму в Україні.

Порядок виплати заробітної плати. Обчислення середнього заробітку. Строки, місце і час виплати заробітної плати. Порядок обчислення заробітку тим, кому надається відпустка.

Обмеження відрахувань із заробітної плати. Відрахування, що можуть проводитись за наказом чи розпорядженням власника. Поняття гарантійних виплат і їх види. Гарантійні доплати та їх види. Поняття компенсаційних виплат та їх види. Індикація заробітної плати.

Порядок ф види обчислення середнього заробітку при гарантійних виплатах. Гарантії збереження заробітної плати. Обмеження розміру відрахувань із заробітної плати.

Тема 6. Дисципліна праці. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин

Поняття і значення дисципліни праці. Правові засоби забезпечення трудової дисципліни.

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Види правил внутрішнього трудового розпорядку та їх юридичне значення (типові, галузеві, локальні). Обов'язки власника або уповноваженого ним органу. Обов'язки працівників. Метод забезпечення порядку на підприємствах, установах, організаціях.

Соціально-правове значення заохочень за успіхи у роботі. Поняття, підстави, заходи і порядок застосування заохочень.

Поняття дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарної відповідальності.

Поняття дисциплінарного проступку. Види дисциплінарних стягнень, порядок їх застосування, оскарження і зняття.

Заходи громадського впливу, що застосовуються у разі порушення трудової дисципліни.

Повноваження трудових колективів, профспілкових комітетів у забезпеченні трудової дисципліни.

Поняття матеріальної відповідальності. Підстави і умови матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації та її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Види матеріальної відповідальності працівників.

Повна матеріальна відповідальність працівників і випадки її застосування. Межі матеріальної відповідальності. Визначення розміру шкоди і порядок її відшкодування. Обставини, які підлягають врахуванню при визначенні розміру відшкодування.

Порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.

Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові. Підстави та умови відповідальності та її розміри. Матеріальна відповідальність за моральну шкоду завдану працівнику, її умови та підстави.

Тема 7. Охорона здоров'я працівників на виробництві

Поняття охорони праці та її правове регулювання. Принципи правової охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Організація охорони праці на підприємствах, в установах, організаціях.

Тема 8. Особливості регулювання праці окремих категорій осіб

Правове регулювання праці жінок. Роботи, на яких забороняється застосування праці жінок. Обмеження праці жінок на роботах у нічний час.

Правове Регулювання праці вагітних жінок та матерів, які мають малолітніх дітей. Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей.

Права неповнолітніх у трудових відносинах. Перелік робіт, на яких забороняється застосування праці осіб молодше вісімнадцяти років. Надання молоді першого робочого місця.

Поняття та загальна характеристика пільг для працівників, які навчаються.

Пільги для працівників, які навчаються та їх диференціація.

Тема 9. Трудові спори та порядок їх вирішення

Причини виникнення трудових спорів і шляхи їх усунення. Поняття трудових спорів і їх кваліфікація. Види трудових спорів. Позасудовий і судовий порядок вирішення трудового спору. Міжнародні інстанції по вирішенню трудових спорів.

Принципи розгляду трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів.

Органи по розгляду індивідуальних трудових спорів і основні принципи їх організації.
Компетенція комісій по трудових спорах.

Порядок і строки розгляду індивідуальних трудових спорів у КТС.

Виконання рішень комісій по трудових спорах на підприємствах, установах, організаціях. Обмеження повороту виконання рішення по трудових спорах.

Розгляд індивідуальних трудових спорів у судовому порядку. Розгляд трудових спорів про поновлення на роботі.

Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів про поновлення на роботі.
Порядок поновлення на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу.

Спори про розірвання трудового договору. Спори про недійсність трудового договору.

Порядок розгляду судами скарг на неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, які порушують трудові права громадян.

Строки звернення і строки вирішення трудових спорів. Позовна давність у трудовому праві.

Порядок розгляду колективних трудових спорів (конфліктів). Право на страйк і його організація. Правові наслідки законного і незаконного страйку.